

KUNNAN VELVOLLISUUS JÄRJESTÄÄ PERUSOPETUSTA (perusopetuslaki 4 §, 6.2 §, 28.1 §)

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta (4 §)

Täyttääkseen tämän velvollisuutensa **kunta osoittaa** oppivelvolliselle 6 §:n 1 momentin mukaisen **lähikoulun** tai muun soveltuvan paikan, jossa perusopetuslain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään (6.2 §)

Perusopetuksessa **oppilaalla on oikeus käydä** 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua (28.1 §)

ASUINKUNNAN MÄÄRITELMÄ

Kunnan esi- ja perusopetuksen järjestämisvelvollisuus perustuu kunnan **alueella asumiseen** (4 §)

Asumista ei ole tarkemmin määritelty perusopetuslaissa tai sen esitöissä

Järjestämisvelvollisuus on sidottu **asuinkuntaan**, ei esim. kotikuntalain mukaiseen **kotikuntaan**

Asumismuotoa ei ole rajattu vaan asua voi esimerkiksi sijaisperheessä, perhekodissa tai lastensuojelulaitoksessa tai muussa laitoksessa

Käytännössä kunnan perusopetuksen järjestämisvelvollisuus on laaja

OPPILAAN KOULUPAIKAN MÄÄRÄYTYMINEN

Kunta päättää, missä muodossa ja mitä menettelyjä noudattaen perusopetuksen järjestämispaiikka määrätään

Olennaista on se, että määräytymisperusteet ovat **yhdenvertaiset eivätkä** ne ole **ristiriidassa** perusopetuslain 6 §:ssä säädetyn ns. **lähikouluperiaatteen kanssa**

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita (6.1 §).

MUUT PERUSOPETUSLAIN MUKAISET OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄT

Kunnan lisäksi perusopetuslain mukaista perusopetusta on **oikeus järjestää**

- rekisteröidyllä yhteisöllä tai säätiöllä, jolle valtioneuvosto on myöntänyt opetuksen järjestämisluvan (7 §)
- valtion oppilaitoksella, jolle opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntämän opetuksen järjestämisluvan (8 §)

KUNNAN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄMISVELVOLLISUUS (perusopetuslaki 4 §)

Kunta voi järjestää perusopetuksen

- **itse** omissa peruskouluissa
- **yhdessä** muiden kuntien kanssa
- **hankkia** perusopetuslain 7 §:ssä tai 8 §:ssä tarkoitettua opetuksen järjestäjältä

Kuntien välistä yhteistyötä varten voidaan perustaa kuntayhtymä.
Kuntayhtymästä on voimassa, mitä opetuksen järjestäjästä säädetään.

KUNTIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Kunta voi hankkia perusopetuspalvelut muulta kunnalta tai kuntayhtymältä

- perustuu osapuolten väliseen sopimukseen
- sopimukset ovat **vapaaehtoisia**
- perusopetuslakiin **ei sisälly** säännöksiä sopimuksen muodosta
- kuntalain mukainen kuntien yhteistoiminta (KL 8 luku)
- vapaaehtoista

Yhteistoiminnan muodot: yhteinen toimielin ns. vastuukuntamalli, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta, kuntayhtymä

- perustuu aina sopimukseen
- sopimuksen vähimmäissisältö säädetty kuntalaissa

KUNNAN JA MUUN PERUSOPETUSLAIN MUKAISEN OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄN YHTEISTYÖ

Kunta voi järjestää perusopetuksen myös hankkimalla perusopetuspalvelut perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitetulta

- **rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä, jolle valtioneuvosto on myöntänyt perusopetuksen järjestämisluvan** tai perusopetuslain 8 §:ssä tarkoitetulta
- **valtion oppilaitokselta**, jonka järjestämästä perusopetuksesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö
- perustuu aina osapuolten väliseen sopimukseen
- sopimukset ovat vapaaehtoisia
- perusopetuslakiin ei sisälly säännöksiä sopimuksen muodosta

KUNTALAIN MUKAISET KUNTIEN VÄLISEN YHTEISTOIMINNAN MUODOT – KL 8 luku

Perusopetuslain mukaan kunta voi järjestää perusopetuslaissa tarkoitetut palvelut yhdessä muiden kuntien kanssa (4 §)

Kuntien julkisoikeudellisesta yhteistoiminnasta säädetään kuntalain 8 luvussa

Kuntien **yhteistoiminnan muodot** ovat

- yhteinen toimielin ns. vastuukuntamalli
- yhteinen virka
- sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta
- kuntayhtymä

Yhteistoiminnan **perustana on aina sopimus**

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSET PÄIVITETTÄVÄ 2019 LOPPUUN MENNESSÄ

Kuntien yhteistoimintasopimukset on saatettava kuntalain 8 luvussa säädetyn mukaisiksi vuoden 2019 loppuun mennessä (KL 147.5 §) mm.

- yhteistä toimielintä ns. vastuukuntamallia koskeva sopimus ja sen vähimmäissisältö (52 §)
- yhteistä virkaa koskevan sopimuksen vähimmäissisältö (53 §)
- kuntayhtymän perussopimus (56 §)

YHTEINEN TOIMIELIN - KL 51 §

Vastuukuntamalli

Yksi kunta voi hoitaa tehtävän yhden tai useamman kunnan puolesta
Oltava **aina** yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta
Voidaan sopia, että muut kunnat valitsevat osan yhteisen toimielimen
jäsenistä

Yhteinen toimielin kuuluu vastuukunnan organisaatioon

SOPIMUS YHTEISESTÄ TOIMIELIMESTÄ – KL 52 §

Yhteistä toimielintä koskevassa sopimuksessa (ns. vastuukunta) **on sovittava ainakin**

- yhteisen toimielimen tehtävistä
- tarvittaessa 8 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuun siirtymisestä
- yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta
- sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta
- Voidaan myös sopia siitä, ettei vastuukunnan kunnanhallituksella ole oikeutta ottaa yhteisen toimielimen päättämää asiaa käsiteltäväkseen

YHTEINEN VIRKA – KL 53 §

Kunnat voivat yhtäpitävillä päätöksillä perustaa yhteisiä virkoja

Viranhaltija on virkasuhteessa kaikkiin kyseisiin kuntiin

Järjestelyssä mukana olevien kuntien **on sovittava ainakin**

- työnantajan velvoitteiden hoitamisesta vastaavasta kunnasta ja kuntayhtymästä sekä
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta

SOPIMUS VIRANOMAISTEHTÄVÄN HOITAMISESTA – KL 54 §

Kunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi

Sopimukseen on otettava tarpeelliset määräykset ainakin

- tehtävän sisällöstä,
- tehtävän hoidon seurannasta,
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä
- sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSESTA AIHEUTUVAN ERIMIELISYYDEN RATKAISEMINEN KL - 63 §

Kuntien yhteistoimintasopimukset ovat luonteeltaan julkisoikeudellisia

Yhteistoimintasopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan **hallintoriitana hallinto-oikeudessa** siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään

Aiemmin vuoden 1995 kuntalaissa säädettiin mahdollisuudesta ratkaista yhteistoimintasopimuksen erimielisyydet välimiesmenettelystä annetun lain mukaan

EU:N YLEINEN TIETOSUOJA-ASETUS (GDPR)

Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen ja suoraan sellaisenaan sovellettava säädös 25.5.2018 alkaen

Tietosuoja-asetus

- EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta

Tietosuoja laki – kansallinen lainsäädäntö ja liikkumavaran käyttö

- HE (9/2018 vireillä)

HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN ULKOISTUSTILANTEET

Sopimus, jonka perusteella muu kuin rekisterinpitäjä käsittelee **rekisterinpitäjän** henkilötietoja tämän **lukuun**

Ulkoistettu henkilötietoja koskeva tietojenkäsittelypalvelu (esim. palkanlaskenta)

Tietojärjestelmän osto ja ylläpito

Palvelun hankkiminen (ostopalvelu, palveluseteli)

TIETOSUOJA-ASETUKSEN VAIKUTUKSET

Selkiyttää rekisterinpitäjän ja käsittelijän välistä sääntelyä

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa **määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot** (TSA 4 art.)

- esim. laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä – kunta palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien asiakirjojen rekisterinpitäjä (11 §)

Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, **joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun** (TSA 4 art.)

- toimii rekisterinpitäjän valtuuttamana ja käsittelee rekisterinpitäjän henkilötietoja
- tämän puolesta ja lukuun (palveluntarjoaja)
- tietosuoja-asetus osoittaa velvollisuuksia myös suoraan henkilötietojen käsittelijälle sopimuksista riippumatta

TIETOSUOJA-ASETUKSEN VAIKUTUKSET – TSA

28 art.

Rekisterinpitäjälle vastuu ”kunnollisen” henkilötietojen käsittelijän valinnasta: käsittelijä, joka

- noudattaa hyvää henkilötietojen käsittelytapaa asianmukaisten teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden avulla
- täyttää tietosuoja-asetuksen vaatimukset
- pystyy huolehtimaan rekisteröidyn oikeuksien toteutumisesta

Rekisterinpitäjällä kokonaisvastuu myös tietojenkäsittelyn ulkoistustilanteissa

Henkilötietojen käsittelijä ei saa käyttää toisen henkilötietojen käsittelijän palveluksia (ns. alihankkijoita) ilman rekisterinpitäjän kirjallista ennakkolupaa

Sopimus- ja ohjeistuspakko

”Henkilötietojen käsittelyä on määritettävä sopimuksella tai muulla jäsenvaltion lainsäädännön mukaisella asiakirjalla, joka sitoo henkilötietojen käsittelijää suhteessa rekisterinpitäjäänsäädettyä erityisesti, että henkilötietojen käsittelijä käsittelee henkilötietoja ainoastaan rekisterinpitäjän antamisen dokumentoitujen ohjeiden mukaisesti....”

SOPIMUSVAATIMUS – TSA 28 art.

Henkilötietojen käsittelyn ulkoistustilanteissa rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välillä **on oltava kirjallinen sopimus**

- joko erillinen sopimus henkilötietojen käsittelystä tai
- integroituna muuhun sopimukseen

Asetus asettaa **minimitason** sopimuksiin sisältyville **ehdoille**

- yksilöitävät käsittelyn kohde ja kesto, käsittelyn luonne ja tarkoitus, henkilötietojen tyyppi ja rekisteröityjen ryhmät,
- rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuudet ja oikeudet

SOPIMUKSEEN OTETTAVAT EHDOT – TSA 28 art.

Erityisesti tulee sopia, että henkilötietojen käsittelijä

- käsittelee henkilötietoja vain rekisterinpitäjän ohjeiden mukaan
- varmistaa salassapitovastuiden ulottumisen kaikkiin, jotka osallistuvat käsittelyyn
- käyttää riittäviä teknisiä ja organisatorisia suojakeinoja -> toteuttaa 32 artiklan vaatimukset
- ei käytä toisia henkilötietojen käsittelijöitä (ns. alihankkijoita) ilman rekisterinpitäjän kirjallista lupaa ja nämä sidottava samoihin vastuisiin
- avustaa rekisterinpitäjää yksilöiden pyyntöihin liittyen
- ilmoitettava tietovuoto
- yhteistyön päättymisen huomioitava: henkilötietojen palauttaminen ja poisto
- käsittelijän annettava tarpeelliset tiedot näyttääkseen noudattavansa 28 art. mukaisia vaatimuksia